

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

640.24



Harc a kávéházak körül.

Régóta kísért az eszme, hogy numerus clausus-hoz kössék a kávéházakat s bizonyos, hogy ha csupán a kávéosokot szavaztatnák meg ebben a kérdésben, akkor valamennyi a numerus clausus mellett döntene. Ők szeretnék a kávéházat hitbizomány-szerűleg berendezni s ha a főváros közgyűlése — amit lehetetlenségnek gondolunk — a numerus clausus mellett foglalnia állást, akkor a legtöbb pesti kávéház többet érne, mint némelyik ezerholdas birtok. Az ipariügyi bizottság a jövő héten fog megint foglalkozni a numerus clausus kérdésével s bizonyos, hogy az érdek egész sora fog felvonulni amellett, hogy módosítsák a kávéházról szóló szabályrendeletet, de ezek között az érdekek között mindenestre a kereskedőké a legfontosabb, amely azt mondja, hogy a kávéházak lefoglalják az üzlethelyiségeket. A kávéház nagyobb borbért tud fizetni, mint a kereskedő és — így mondják a kereskedők — a kávéházak konkurrenciája emeli folyton a házbéreket.

Anélkül, hogy tekintettel lennénk az érvek igazságára és fontosságára, eleve meg lehet állapítanunk, hogy a numerus clausus lehetetlenség. Lehetetlen már csak azért is, mert veszedelmes precedens volna. Holnap éppen így megállapíthatják a divatkereskedésekre a numerus clausust, holnapután pedig a szabókra s lassankint észrevétlenül vissza is térhetnének a céli-rendszerhez. Igaz, hogy Pesten sok a kávéház, de a konkurrenciáról éppen olyan joggal panaszkodnak a vendéglősök, a kávémérők, vagy a női szabók. Konkurrencia van, talán nagyobb is a kelleténél, aminek az oka abban rejlik, hogy Budapest a világ legőfietlenebb városa. Ha valamelyik sarkon lól megy egy kávéház, bizonyos, hogy a má-

Szerző

Cím *Harc a kávéházak körül.*Forrás: *Pesti napló*

Bp.

(Hely)

1911

(Idő)

III/1

(Köt. v. füz.)

Hely

Idő

" 1911 "

Személy

Helyszám

sik sarkon szintén kávéházzal próbálkozik meg valaki, de tévedés volna azt hinni, hogy csak kávéházakkal történik meg az ilyesmi. Ha valakinek Pesten olyan ötlete támad, amely beválik, bizonyos, hogy egész sereg ember tódul a nyomába s ugyanazzal az ötlettel próbál szerencsét. Nincs tőke elég s ami van, azt teljesen be akarják biztosítani s így csak olyan vállalkozásba fognak, amely lehetőleg ki van próbálva.

S hogy talán ez a kávéházak terén mégis gyakrabban megtörténik, annak az az oka, hogy Pesten könnyen lehet kávéházat nyitni. Aránylag nagyon kis tőke kell hozzá, mert hitelez a sörgyáros, a billiárdgyáros, a berendező, a szalámigyáros, a hentes: — mindenki, aki csak kávéházaknak szállít. Természetes, hogy a hitel busás kamatra megy, de ha a kávéház beüt, akkor három-négy esztendő alatt akár-mekkora kamattal is ki lehet fizetni a tartozásokat. Főpincérek, akik megtakarítottak maguknak néhány ezer koronát, mind kávéházat vásárolnak maguknak, persze hitelre s várják a jó szerencsét. Sok belebukik közülük, de sokan viszont sikerül.

Ma már kissé megnehezedett a kávéház-nyitás, de nem a hitel miatt, amely rendszeren van, hanem a berendezés drágasága miatt. Az új kávéházak úgy akarják elhódítani a vendégeket, hogy pazarul, fényűző módon rendezkednek be s ennek a drága berendezéseknek nem bírják a kamatait. A közönséget elkényeztetették, hozzászoktatták az elkápráztató ragyogáshoz s most a közönség maga követeli a fényűzést. Jó volna most már, ha elfülne a harc, ha azok, akiknek van már kávéházuk, nem kapnának több konkurenst, de ez ezentul is csak jámbor óhaj fog maradni, amint eddig.

Hogy a tanács milyen álláspontot foglal el ebben a kérdésben, nem tudjuk, de hogy nem akarja megkötni a kávéházak számát, arra vall egyik legutóbbi intézkedése is. Egy kávéháznak, amelynek helyiségét a szerződése lejártával másnak adták ki, helyet adott a Kálvin-tér közepén, egy ideiglenesen emelt bódében. Volt szükség Pesten még egy kávéházza? Megérezte valaki, hogy Pesten egy kávéházzal kevesebb lett? A tanács mégis helyet adott neki s még hozzá egy olyan bódében, amely elcsúfítja az egész Kálvin-teret.

Nem lehet megakadályozni az új emberek boldogulását. Mindenki ott keresi a szerencséjét, ahol akarja s azok, akik már boldogultak, nem vehetik el másoktól a lehetőségét annak, hogy boldoguljanak. A konkurrencia nemcsak a kávéházakat szorongatja, hanem mindenkit, aki vállalkozásba fog. A kávéház éppen olyan üzlet, mint a többi s előnyt adni nekiük igazságtalanság a többi üzlet iránt. Ezért hiába is kísért a numerus clausus kérdése: a közgyűlés nem mehet bele ilyen határozatokba. A közönségnek előnye, ha a kávéházak konkurrálnak egymással s olyan üzleteknél, amelyek par excellence a közönséget szolgálják, a közönség szempontja az első.